

Żeromski w pięciu skokach

O CZYM BĘDZIE? (realizacja podstawy programowej)

Jaki jest Stefan Żeromski, każdy widzi. W tym scenariuszu ponadczasowe dzieła tego pisarza zostaną jednak poddane obróbce - pomogą rozwiązać zagadki i powtórzyć wiadomości nie tylko z języka polskiego, ale również geografii, matematyki, biologii, a nawet muzyki! I nie będzie to wcale... syzyfowa praca!

	TEMAT/ZAGADNIENIA	PRZEDMIOT	elementy z podstawy programowej
Punkt 1 Słony skarb Konstancina	Rodzaje wód podziemnych	geografia	wyróżnia rodzaje wód podziemnych, w tym występujących w okolicy szkoły oraz wyjaśnia powstawanie źródeł
Punkt 2 150 lat minęło	Wartości epoki w literaturze Stefana Żeromskiego	Język polski	„Ludzie Bezdomni”-Stefan Żeromski, wartości pozytywistyczne
Punkt 3 Bardzo ważne bagno	Istota bagiennej rzeczy i znaczenie mokradeł dla środowiska	biologia	Uczeń zna funkcję brodawek korzeniowych, potrafi wyjaśnić symbiozę z bakteriami, które pozwalają wiązać azot. Uczeń rozumie zagrożenie wyschnięcia terenów podmokłych, potrafi wyjaśnić jak wpłynie to na faunę i florę, jest świadomy jakie działania trzeba podjąć, aby chronić ten ekosystem
Punkt 4 Matematyczne szyzyfowe prace	Praktyczne wykorzystanie wybranych prawidłowości matematycznych	matematyka	wyznacza promienie i średnice okręgów, długości cięciw okręgów oraz odcinków stycznych, w tym z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa
Punkt 5 Nastroje Fin de siècle	Utwory klasyczne w czasach Stefana Żeromskiego.	muzyka	Tło muzyczne epoki modernizmu (Młodej Polski), wrażliwość na muzykę i interpretacja własna.

CZAS TRWANIA	ŚRODEK TRANSPORTU	DYSTANS	POTRZEBNE AKCESORIA	GRUPY
3 godziny	Przyjazd autobusem 710. Spacer pieszy	ok. 1,5 km	podkładki pod kartki, długopisy, telefony z dostępem do internetu	Scenariusz przeznaczony dla grup zarówno mniejszych jak i większych.

Spis treści

- 1-2 Instrukcja dla nauczyciela
- 3-7 Materiały dla uczniów
- 3 Punkt 1 - Słony skarb Konstancina - GEOGRAFIA
- 4 Punkt 2 - 150 lat minęło...czy coś się zmieniło? - JĘZYK POLSKI
- 5 Punkt 3 - Bardzo ważne bagno - BIOLOGIA
- 7 Punkt 4 - Matematyczne syzyfowe prace - MATEMATYKA
- 8 Punkt 5 - Nastroje Fin de siècle - MUZYKA

Po wycieczce
prześlij nam krótką
opinię na temat
przeprowadzonych
zajęć. Dziękujemy!

INSTRUKCJA DLA NAUCZYCIELA

Jak dostać się na miejsce?

- Z Piaseczna - tak jak i z Warszawy - najwygodniej dojechać do Konstancina autobusem 710.
- Z Górą Kalwarią Konstancin połączony jest z kolei linią 742.

Punkt 1 / Słony skarb Konstancina

Ta dziwna drewniano - wodna konstrukcja, przy której się znajdujecie, to konstancińska tężnia. Całkiem niedaleko stąd bohater niniejszego scenariusza - Stefan Żeromski - mieszkał i tworzył swoje dzieła. Nie miał prawa jednak korzystać z dobrodziejstwa tężni, bo... tworzący ją bezcenny zasób odkryto dopiero kilkadziesiąt lat po jego śmierci. Ale właściwie... co to za skarb?

Zapoznaj się z treścią tablicy edukacyjnej, którą postawiono w pobliżu. Następnie usiądźcie wygodnie gdzieś na pobliskich ławkach, obejrzyjcie **film edukacyjny** i odpowiedzcie na pytania:

Jakie warunki muszą zostać spełnione by możliwe było gromadzenie się wód podziemnych?

Dlaczego konstancińska solanka ma temperaturę 35 stopni Celsjusza?

Przyjrzyjcie się mapie. Znać już kilka sposobów wykorzystania wód podziemnych i ich właściwości. Jak ministrowie gospodarki wodnej - jakie działania podjęlibyście by właściwie skorzystać z podziemnych zasobów wód w Polsce?

Punkt 2 / 150 lat minęło... czy coś się zmieniło?

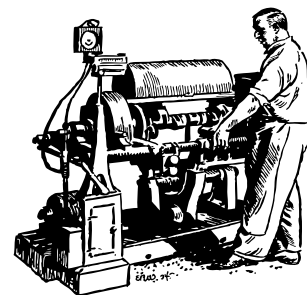
Co prawda sam Żeromski należy do pokolenia Młodej Polski, jednakże jego powieść „Ludzie Bezdomni” wręcz tryska pozytywizmem. Przypomnijmy sobie, według jakich idei żyli ludzie w epoce pary i elektryczności.

Potrzebne będą:

- długopis
- telefon z internetem

AWARYJNE
ŹRÓDŁO WIEDZY

Zadanie 1a

Za pomocą wiedzy z lekcji (lub powyższego źródła) spróbuj wyjaśnić dane pojęcia:

praca organiczna

.....
.....
.....

praca u podstaw

.....
.....
.....

emancypacja kobiet

.....
.....
.....

asymilacja Żydów

.....
.....
.....

Zadanie 1b

Zastanów się nad terażniejszością. Czy świat, w którym dzisiaj żyjemy mógłby zaczerpnąć inspiracji z epoki pozytywizmu? Pomyśl o współczesnych problemach i spróbuj dopasować do nich wyjaśnione wcześniej wartości, które mogłyby pomóc. Pamiętaj, najważniejsza w tych pojęciach jest sama idea, czemu mają zaradzić, z czym walczą. Np. pojęcie „asymilacja Żydów” nie musi dotyczyć się wyłącznie tej narodowości.

Wypełnij poniższą tabelkę:

Współczesny problem	Wartość pozytywistyczna	Jak mogłaby pomóc dzisiaj?

Punkt 3 / Bardzo ważne bagno

Stefan Żeromski często spacerował z córką Moniką, która tak pisała o wspólnych wyprawach:

" (...) a czasem po prostu daleko do lasów albo w pola, albo w stronę Mirkowa, gdzie po zejściu z piaszczystego urwiska Grapy wchodziło się w niebezpieczne, grząskie, podeszłe wodą łąki. Trzeba było tam skakać z kępy na kępę, czasem ciemna woda cmoknęła pod nogą, ale można było zbierać bukiety różowych smótek, lepkich i wiotkich, białych wełnianek, żółtych, drobnych jaskrów, a czasem nawet znaleźć blady, zielonkawy, trochę przezroczysty storczyk. Niedaleko tych łąk był las, którego się trochę bałam, bo był dziwnie zawsze nieruchomy, bardzo wilgotny, stała tam też gdzieś czarna woda i kiedyś zobaczyłam tam na pół zanurzony w niej szkielet konia, Ale wiosną w tym lesie dochodzącym prawie do Obór najpiękniej śpiewały słowiki, nie tylko wieczorem, ale przez cały dzień(...)."

Punkt 4 / Matematyczne syzyfowe prace

Wokół związku Stefana Żeromskiego i Anny Zawadzkiej krążyło wiele niedomówień i przeinaczeń, jednakże młody człowiek podążający szlakiem ich wspólnych spacerów po Konstancynie może z łatwością wyobrazić sobie taką scenkę...

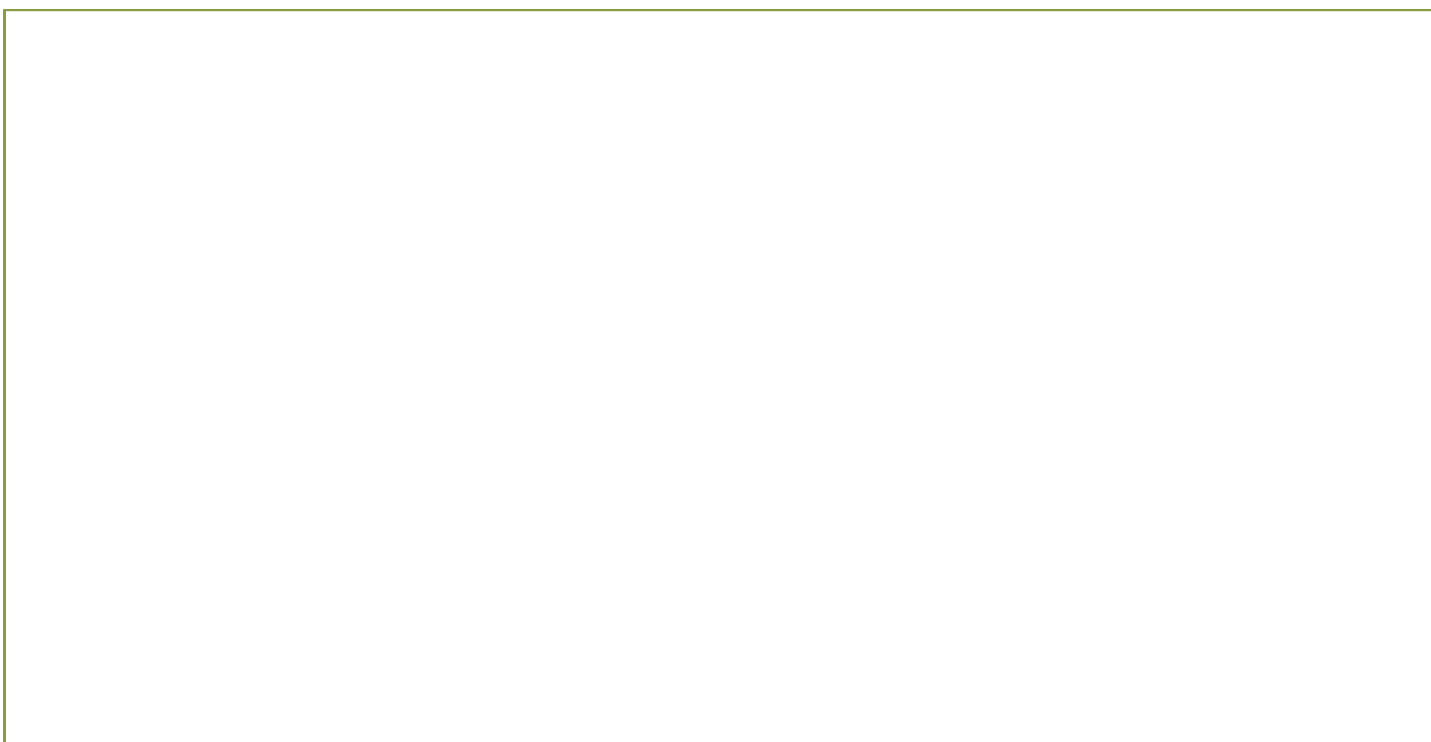
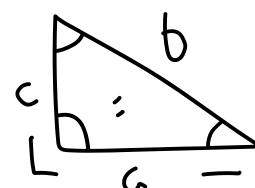
Zadanie 1

Zamyślony Stefan Żeromski siada na ławeczce tuż nad - dość wysokim w tym miejscu - brzegiem Jeziorki. Wpatruje się w przestrzeń, jego myśli fruną gdzieś daleko.... Zauważa to zaniepokojona Anna:

- Stefanie, czy znowu myślisz o niej...? - zagaduje tyleż zaniepokojona co zmartwiona i pełna poczucia nieokreślonego zagrożenia.

- Nie, moja droga - odpowiada spokojnie autor "Syzyfowych Prac" - myślę o tym ile czasu ten biedny Syzyf będzie wtaczał swój głaz w po stoku od punktu A do B, jeśli:

- wysokość n.p.m. punktu A = 475
- wysokość n.p.m. punktu B = 8848
- r głazu = 45 cm
- odległość na mapie między punktami A i B = 25 km
- Syzyfowi pełne przetoczenie głazu zajmuje 45 sekund
- .... muszę napisać o tym książkę. Tylko jakoś delikatnie zmienię treść mitu...

Punkt 5 / Nastroje Fin de siècle

Muzyka - to najlepsza towarzyszka i opiekunka nasza. Bez niej myśl nie miałaby skrzydeł. (...) A gdy dusza boli - muzyka występuje jako dobra siostra. - Stefan Żeromski

W czasach Młodej Polski (na świecie modernizmu), w których przyszło żyć Stefanowi Żeromskiemu panowały różne nastroje. Od niepewności, przerażenia, przez ognistą ciekawość, nadzieję aż po depresję... Nadchodziło nowe stulecie, wielkie wydarzenie. Nic dziwnego więc, że ludźmi, a przede wszystkim wrażliwymi artystami targał wachlarz emocji.

Tym sposobem na kartach muzyki modernistycznej 2 poł. XIX wieku zapisali się kompozytorzy tacy jak m. in. Claude Debussy czy Gustav Mahler. Jednego z nich uważa się za przedstawiciela impresjonizmu, drugiego zaś, ekspresjonizmu w muzyce.

Zadanie 1a

Posłuchaj ukrytych w kodach QR utworów. Spróbuj odgadnąć, który z nich reprezentuje ekspresjonizm, a który impresjonizm w muzyce. Zaznacz odpowiednią odpowiedź.

Impresjonizm-harmonijny, stylistyczny i estetyczny.

ekspresjonizm - dynamiczny, duże skoki interwałowe, niesymetryczność i zmienny rytm.

Claude Debussy
„Clair de Lune”

- A. ekspresjonizm
- B. impresjonizm

Maurice Ravel
„Pavane for Dead Princess”

- A. ekspresjonizm
- B. impresjonizm

Alban Berg „Piano
Sonata No. 1”

- A. ekspresjonizm
- B. impresjonizm

Gustav Mahler
„Symphony No.5 In C
Sharp Minor”

- A. ekspresjonizm
- B. impresjonizm

Zadanie 1b

Jakie emocje pojawiają się u Ciebie po przesłuchaniu danych utworów? Czy budzą one jakieś myśli, wspomnienia? Czy z którymś z nich rezonujesz bardziej lub mniej? Podziel się swoimi przemyśleniami. Nie ograniczaj się, potraktuj to jak kartkę z pamiętnika :)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....